

TWINNING PROJECT BG-04-IB-JH-05
Strengthening of the Bulgarian Judiciary. Training of Magistrates and Administrative Staff

ОБЩ МИНИМУМ ПРАВА НА ОБВИНЯЕМИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

TWINNING PROJECT BG-04-IB-JH-05
Strengthening of the Bulgarian Judiciary. Training of Magistrates and Administrative Staff

ОБЩ МИНИМУМ ПРАВА НА ОБВИНЯЕМИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

I. УВОД

Като завършек на курса за обучение *он-лайн* на тема “Права и гаранции на обвиняемите в наказателния процес” представяме една лекция с подчертано европейско съдържание, която си поставя две цели:

- Да запознае участниците в курса *он-лайн* с начините на изготвяне на нормите в наказателния процес в европейското пространство на свобода, сигурност и правосъдие. За приемането на определено рамково решение в това пространство е необходимо единодушното съгласие на всички държави-членки, което затруднява изключително много работата и преговорите, както между отделните делегации, така и между тях и органите и институциите на Европейския съюз. Предложението на Съвета относно приемането на рамково решение, свързано с определени процесуални права в наказателните дела, водени в Европейския съюз, представлява, както ще видим по-нататък, един красноречив пример за тези трудности.

- Да разгледа въпроса дали е необходимо или не изготвянето в европейски мащаб на набор от основни права на обвиняемия, който да бъде спазван при всякакви обстоятелства и по еднакъв начин в наказателния процес във всички страни-членки. Целта е да се гарантира еднакво отношение към заподозрените и обвиняемите навсякъде в Европейското съдебно пространство по наказателни дела, независимо в коя страна са били задържани или осъдени тези лица, като така се насърчи установяването на взаимно доверие между съдебните органи, както и автоматичното признаване на съдебните решения по наказателни дела. Независимо от това, както по-нататък ще видим, някои държави-членки не приемат необходимостта от създаване на нов набор от права, различен от вече съдържания се Европейската конвенция по правата на човека и в Хартата на основните права на човека в Европейския съюз, други държави пък не споделят предложението на Европейската комисия относно конкретните права и обхвата им, които да бъдат уредени еднакво на цялата територия на ЕС.

За по-подробен анализ на тези проблеми препоръчваме два уебсайта на портала www.europa.eu :

TWINNING PROJECT BG-04-IB-JH-05
Strengthening of the Bulgarian Judiciary. Training of Magistrates and Administrative Staff

○ Страницата, която позволява да се следят законодателните дейности по определено предложение за закон чрез служба PreLex на Европейската комисия:

<http://ec.europa.eu/prelex>

Наблюдение на процеса на вземане на решения между институциите

PreLex

Европейската комисия > PreLex

PreLex Начална страница | Търсене > Стандартно търсене > Разширено търсене | Описание на базата данни | Участници

Наблюдение на процеса на вземане на решения между институциите

Flash News
What's new

PreLex

Търсене

- ▶ [Стандартно търсене](#)
- ▶ [Разширено търсене](#)

Prelex – Помощ

- ▶ [Описание на базата данни](#)
- ▶ [Създаване на връзки към PreLex](#)

PreLex, **базата данни за междуйнституционални процедури** проследява основните етапи в процеса на вземане на решения между институции:

- етап на процедурата;
- решения на институциите;
- имена на лицата;
- компетентни служби;
- референтни номера на документи,

и наблюдава работата на различните участващи институции (Европейски парламент, Съвет, Икономически и социален комитет, КС, Централна европейска банка, Европейски съд и т.н.)

PreLex проследява всички **предложения** (законодателни и бюджетни досиета, сключване на международни споразумения) и **съобщения** в момента на **предаването им на Съвета или на Европейския парламент**

Връзките дават директен достъп до текстовете, достъпни на електронен носител (документи COM, Официален вестник, документи официални съобщения на Съвета и т.н.)

PreLex Начална страница | Търсене > Стандартно търсене > Разширено търсене | Описание на базата данни | Начало ▲

- Критерият за търсене е съвършено прост. Ако се знаят основните данни за предложението, трябва да се попълнят критериите за търсене в лявата страна. В нашия случай това става по следния начин:

TWINNING PROJECT BG-04-IB-JH-05
Strengthening of the Bulgarian Judiciary. Training of Magistrates and Administrative Staff

address http://ec.europa.eu/prelex/rech_simple.cfm?CL=bg

Search Web X Mail X My Yahoo! X HotJobs X Games X Music X Answers X

Наблюдение на процеса на вземане на решения между институциите **PreLex**

Европейската комисия > PreLex

PreLex Начална страница | Търсене > Стандартно търсене > Разширено търсене | Описание на базата данни | Участници

Стандартно търсене

Търсене Изчистване на формуляра

Серия ? Напр: COM, COD, CNS Търсене по думи от заглавието на предложението в bg

Година Напр: 1999

Номер Напр: 463

Събития: Всички

Работа на институциите: Всички

между / / и / / Напр: 24/01/1999 и 26/01/1999

Търсене Изчистване на формуляра

На тази уеб страница можем да открием фиша с описание на законодателната дейност във връзка с предложението за рамково решение на Съвета относно определени процесуални права при наказателните дела, гледани в Европейския съюз.

Елементи		Версия за печат	
COM (2004) 328		2004/0113/CNS	
Proposal for a COUNCIL FRAMEWORK DECISION on certain procedural rights in criminal proceedings throughout the European Union .			
Европейска комисия		28-04-2004	
Европейски парламент		04-2005	
Съвет		11-2005, 07-2006, 13-06-2007	
Сфера на дейност:	Сътрудничество в областта на правосъдието и вътрешните работи		
Правна основа:	Комисия : Traité/UE/art 31 par 1		
Процедури:	Комисия : Процедура на консултация		
Вид досие	Комисия : Предложение за рамково решение на Съвета		
28-04-2004	Примане от Комисията		
Процедура за вземане на решение	Устна процедура		
Задължителна консултация	Европейски парламент		
Адресат на официалния акт	Съвет		
Главно отговорно лице	ГД „Правосъдие и вътрешни работи“		
Отговорен	Antonio VITORINO		
Документи:	COM/2004/328/FINAL IP/2004/555/ CS/2004/93/18/ Бюлетин/2004/4/ 1.4.34 QB C/2004/323/ 5 C6/2004/71/		
Процедури:	Процедура на консултация		
Вид досие	Предложение за рамково решение на Съвета		
Правна основа:	Traité/UE/art 31 par 1		
NUMERO CELEX	52004PC0328		
28-04-2004	Допълнение		
Документи:	SEC/2004/491/		
29-04-2004	Предаване на Съвета		
29-04-2004	Предаване на ЕП		

TWINNING PROJECT BG-04-IB-JH-05
 Strengthening of the Bulgarian Judiciary. Training of Magistrates and Administrative Staff

- Във фиша се уточнява първо номера на делото – докум. COM (година) регистрационен номер и пълното име на предложението.

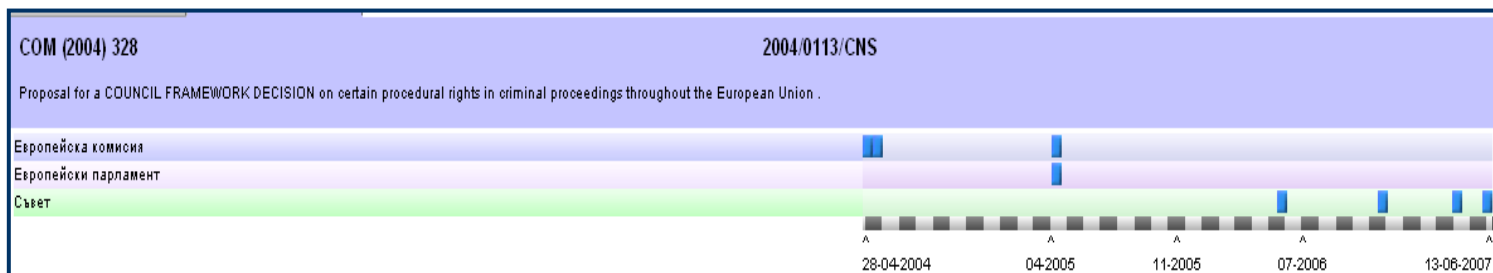
Наблюдение на процеса на вземане на решения между институциите **PreLex**

[Елементи](#) [Версия за печат](#)

COM (2004) 328 **2004/0113/CNS**

Proposal for a COUNCIL FRAMEWORK DECISION on certain procedural rights in criminal proceedings throughout the European Union .

- След това се включва хоризонтална хронологична таблица, която представя стъпките, предприети до момента от Европейската комисия, Парламента и Съвета.

TWINNING PROJECT BG-04-IB-JH-05
Strengthening of the Bulgarian Judiciary. Training of Magistrates and Administrative Staff

- Фишгът се разделя на две вертикални колони. Лявата колона съдържа основните пунктове на законодателния процес и съответства на конкретен абзац в дясната колона.

В дясната колона законодателният процес е описан с по-големи подробности. При всяко законодателно действие се цитират основните разглеждани документи и при кликуване върху заглавието се получава достъп до пълния текст.

28-04-2004	Приемане от Комисията
Процедура за вземане на решение	Устна процедура
Задължителна консултация	Европейски парламент
Адресат на официалния акт	Съвет
Главно отговорно лице	ГД „Правосъдие и вътрешни работи“
Отговорен	Antonio VITORINO
Документи:	COM/2004/328/FINAL IP/2004/555/ CS/2004/9318/ Бюлетин/2004/4/ 1.4.34 ОВ С/2004/323/ 5 СВ/2004/71/
Процедури:	Процедура на консултация
Вид досие	Предложение за рамково решение на Съвета
Правна основа:	Traité/UE/art 31 par 1
NUMERO CELEX	52004PC0328
28-04-2004	Допълнение
Документи:	SEC/2004/491/
29-04-2004	Предаване на Съвета
29-04-2004	Предаване на ЕП
12-04-2005	Становище на ЕП на едно-единствено четене
Решение :	Приемане с изменения
Отговорен	Franco FRATTINI
Поемане на отговорност	Franco FRATTINI
Докладващ	Kathalijne Maria BUITENWEG
Документи:	A6/2005/64/ Бюлетин/2005/4/ 1.4.28 TA/2005/91/ ОВ С Е/2006/33/ 159 52005AP0091
NUMERO CELEX	
12-04-2005	Позиция на Комисията относно внесените от ЕП изменения на едно-единствено четене
Решение :	Съгласие
01-06-2006	Обсъждане в Съвета
Документи:	PRES/2006/144/
OJ CONSEIL	ТОЧКА "Б" ОТ ОВ НА СЪВЕТА
SESSION CONSEIL	2732
SUJET	ПРАВОСЪДИЕ, ВЪТРЕШНИ РАБОТИ

TWINNING PROJECT BG-04-IB-JH-05
Strengthening of the Bulgarian Judiciary. Training of Magistrates and Administrative Staff

Фишът за Рамковото решение, за което говорим, вече може да се консултира и на български, макар конкретните документи, към които препраща, все още да не са преведени.

○ Втори интересен уебсайт, който позволява да се проследят законодателните дейности на Европейските общности и на Съюза е Законодателната група за наблюдение в Европейския парламент

- Фишът PreLex съдържа линк към страницата на тази група, но към същата страница може да се стигне и чрез

<http://europarl.europa.eu/oeil>

- Тези папки или фишове се делят на четири големи раздела: идентифициране на делото (референции, пълно заглавие), етапи на производството (предложение на Комисията, становище на Европейския парламент...), участници (съответните институции, вземащи участие в дейностите) и съдържание или кратко резюме на основните работни срещи (на Съвета по правосъдие и вътрешни работи, в Парламента), на които е обсъждано законодателното предложение.

The screenshot shows the 'EUROPEAN PARLIAMENT The Legislative Observatory' website. The main navigation bar includes 'Homepage', 'Procedures', 'Topical subjects', 'Institution activity', and 'Factsheets'. The page content is organized into several sections:

- Welcome:** A message welcoming visitors to the website, with a note that data was updated on 27 July 2007.
- The Legislative Observatory:** The main content area, featuring:
  - Next session : SEPTEMBER I 2007 STRASBOURG:** A list of dates from Monday 03 to Thursday 06 September with corresponding document counts.
  - All procedures for which a report has been tabled between two Strasbourg sessions:** A list of various policy areas such as Budgets, Environment, Industry, etc., with their respective document counts.
  - New procedures introduced today:** A section indicating that there are currently no new procedures introduced today.
  - Documents for information received from the Commission in the last 7 days:** A section indicating that there are currently no such documents.
- Observatory tracker:** A sidebar section with options to connect to the tracker, register, or find help.
- Services:** A section with a 'Contact us' link.
- Info:** A section with a 'Need more help?' link and a 'FAQ' link.

Recent news items in the sidebar include '20 July 2007 Summer break', '4 December 2006 How to create a link to a document (COM/SEC)', and '4 May 2006 How to create a link to a procedure fact file'.

II. ЗЕЛЕНАТА КНИГА НА ПРАВАТА И ГАРАНЦИИТЕ НА ЗАПОДОЗРЕНИТЕ И ОБВИНЯЕМИТЕ. ПЪРВИ ТРУДНОСТИ

В резултат от провеждането на Извънредния съвет от Тампере и на Програмата за мерки, насочена към практическото прилагане на принципа на взаимно признаване на съдебните решения по наказателни дела, Европейската комисия си постави за задача изготвянето на единен набор от права, общи за всички заподозрени и обвиняеми лица, които да бъдат признати в правната уредба на всички страни-членки. Целта е това да бъде гаранция, че заподозрените и обвиняемите ще се ползват с едни и същи права навсякъде в Европейското съдебно пространство, независимо от мястото на задържане или откриване на съответното наказателно производство. Европейската комисия бе загрижена конкретно за процесуалните права на чужденците и си поставяше за цел да не допусне чуждестранните граждани да бъдат обект на неблагоприятно отношение или да бъдат накърнени техните основни процесуални права поради простия факт, че не се намират на мястото, където са били задържани или съдени.

Водена от такива съображения, през февруари 2003 г. Европейската комисия представи Зелена книга на процесуалните гаранции на заподозрените и обвиняемите по наказателни дела в Европейския съюз, като предприе и всеобщо допитване за резултата. През юни 2003 г. бе проведе открито заседание, в което участваха представители на всички страни-членки, в оня момент страни-кандидатки, както и представители на гражданското общество.

Европейската комисия смяташе, че наборът от права, съдържащ се в Зелената книга, е абсолютно необходим за прилагането на принципа на взаимно признаване на съдебните решения по наказателни дела:

“Взаимното признаване може да действа ефективно, в дух на доверие, в който не само съдебните органи, но и всички участници в наказателния процес приемат решенията на съдебните органи от други страни-членки като равнозначни на решенията на собствената страна и не оспорват техните съдебни правомощия и спазването на правото на справедлив процес. Това е много важно, ако искаме да създадем общо положително впечатление за взаимното признаване, нещо което предполага не само доверие в адекватността на партньорските норми, но и увереност в правилното им приложение (...).”

Предлаганите права ще служат за опора на взаимното доверие, като по този начин ще се подобри ефективността на взаимното признаване във всичките му форми, свързани с наказателните дела. При положение, че непрекъснатото оценяване и надзор покажат спазване на нормите и

подобрене в областите, които в момента предизвикват безпокойство, те ще послужат именно за укрепване на това доверие”¹.

Отговорът на Зелената книга, даден от държавите-членки, бе много различен и още тогава, в самото начало, проличаха трудности и аргументи против предложението, което Комисията бе представила съответно в пет големи раздела²: “1) принцип на субсидиарност, 2) съмнения относно законовата база, 3) опасения, че “задължителният минимум норми” предполага крачка назад по отношение на нормите, 4) аргумент, че задължително спазваният минимум норми вече е установен в Европейската конвенция по правата на човека и повече мерки не са необходими, и 5) накрая, опасение, че прилагането на тези предложения на практика ще срещне технически затруднения”³.

На тези аргументи, противоречащи на необходимостта да се уреди проблема с минимума права на заподозрените и обвиняемите по наказателни дела чрез Рамково решение, неведнъж се позовават някои делегации на страни-членки по време на подготвителната работа и на последвалите Съвети по правосъдие и вътрешни работи, като те успяват да натезжат дотам, че това малцинство да блокира постигането на единодушно споразумение по окончателния текст на Предложението за Рамково решение.

III. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РАМКОВО РЕШЕНИЕ

Съобразявайки се стриктно със съдържанието на Зелената книга, на 28 април 2004 г. Европейската комисия представи своето Предложение за Рамково решение на Съвета във връзка с определени процесуални права при наказателните дела, водени в Европейския съюз. В споменатото предложение Комисията очертава пет сфери на действие, при които приема за необходимо определянето на един задължителен за спазване минимум гаранции:

- “адвокатска помощ, както преди започването на процеса, така и по време на самия процес
- осигуряване на безплатен писмен и устен превод
- оказване на съответна помощ на лица, които не са способни да разберат или проследят хода на делото
- право на установяване на контакт с консулската служба в случай, че заподозрените са чужденци,

¹ Цитираното предложение за Рамково решение, параграфи 28 и 30, стр. 8 и 9.

² Виж Рамково решение, параграф 18, стр. 6.

³ Комисията анализира всеки един от тези аргументи и ги оборва в Док. COM (2004) 328 финал, стр. 6 и 7.

- уведомяване на заподозрените лица за правата им (като им бъде връчена писмено Харта на правата)⁴

Комисията обосновава избора на тези права с особената им значимост “в контекста на взаимно признаване, тъй като те съдържат един транснационален компонент, който не е характерен за другите елементи, съставляващи правото на справедлив процес, освен освобождаването под гаранция, което отделно ще бъде предмет на следващата Зелена книга”⁵.

1. **Право на адвокатска помощ.** Рамковото решение признава правото на адвокатска помощ, “колкото се може по-рано, както и по време на целия процес” (член 2.1) и при всяко положение преди да се отговаря на въпроси, свързани с обвинението (член 2.2). Признава се по-специално правото на адвокатска защита на задържани под стража лица, когато става въпрос за извършители на тежки престъпления, когато задържането е било с цел екстрадиране или лицата са включени в производството по издаване на европейска заповед за задържане, когато става дума за непълнолетни или недееспособни поради психическо заболяване или емоционално състояние лица (Чл. 3). На страните-членки се напомня, че това право не може да бъде фиктивно, а трябва да бъде реално, поради което между другото се предвижда възможност за смяна на първоначалния адвокат с друг, по-ефективен (чл. 4). Признава се също така и правото на безплатна юридическа помощ (член 5).

2. **Право на безплатен устен преводач.** Страните членки са длъжни да осигурят безплатен преводач в продължение на целия наказателен процес за “заподозряното лице, което не разбира езика, на който се води процесът и така да гарантират неговия справедлив характер” (чл. 6).

Държавите-членки трябва да следят “писмените и устните преводачи да бъдат достатъчно квалифицирани, за да осигурят верен превод” (чл. 8), включително и да бъдат записвани съдебните заседания, както и останалите съдебни действия с участие на преводач с цел упражняване на контрол върху качеството на превода.

⁴ Док. COM (2004) 328 финал, Брюксел, 28.04.2004, стр. 7.

⁵ Параграф втори на алинея 24, стр. 8.

Може да се види също и параграф 25, който гласи следното:

“Европейската комисия набляга на това, че Рамковото решение представлява една първа стъпка и че за следващите години се предвижда предприемането и на други мерки. Целта не е да се създаде впечатление, че тези пет права са по-важни от други, а само, че най-много подлежат на взаимно признаване и са най-тясно свързани с проблемите, възникнали до момента в дебата за мерките за взаимно признаване. Комисията започна вече да разглежда необходимостта от гаранции за справедливостта при събирането, обработването и използването на доказателства в Европейския съюз. Правата, произтичащи от презумпцията за невинност също ще бъдат разгледани (включително и правото да запазиш мълчание, да не се самообвиняваш, както и нормите, отнасящи се до тежестта на доказването)”.

3. **Безплатен превод на документите по делото.** Когато заподозряното лице не разбира езика, на който се води процесът, безплатно трябва да бъдат преведени всички необходими документи, позволяващи му да разбере движението им и да упражни по подходящ начин правото си на защита (чл. 7.1) Компетентните органи решават кои точно документи да бъдат преведени. Адвокатът на заподозряното лице може да поиска да бъдат преведени и други документи (чл. 7.2).

4. **Право на специално обслужване.** Лицата, които поради възрастта или психическото, физическото и емоционалното си състояние могат да не разберат съдържанието или значението на процеса, имат право на специална помощ. Тя може да бъде медицинска, когато се прецени, че е необходимо, или да включва правото на присъствие на трето лице по време на всички полицейски или съдебни разпити (чл. 11).

5. **Право на лишения от свобода заподозрян да се свърже със семейството си или с консулската служба.** “Задържаното под стража лице има право семейството му да бъде информирано за ареста, както и близките или колегите му”. Когато заподозряното лице не е гражданин на страната, за задържането му трябва да бъде информирана консулската служба и той да се свърже с нея, ако желае това. Държавите-членки трябва да гарантират, че ако заподозряното лице не желае да се свързва с консулската служба, то трябва “да му се предложи като алтернатива помощта на призната международна хуманитарна организация” (чл. 13).

6. **Задължение задържаният да бъде писмено информиран за правата си.** Тъй наречената “харта на правата”. Комисията предложи да бъде изготвен типов документ, в който да са събрани основните права на заподозрените и обвиняемите (включително и онези от Рамковото решение, макар и не само те) и да бъде преведен на всички езици на Европейския съюз, след което да бъде разпратен до всички полицейски участъци в ЕС (чл. 14).

IV. РАБОТА И ДИСКУСИИ В СЪВЕТА

1. Придвижване на предложението

На следващия ден след представянето му, Комисията придвижи Предложението за Рамково решение в Европейския парламент и в Съвета.

През ноември 2004 г. Европейският съвет одобри Хагската програма, отнасяща се изключително до необходимостта от приемане на Предложението за Рамково решение за правата и гаранциите “преди края на 2005 г.”.

На 12 април 2005 г. Парламентът излезе със свое становище относно Рамковото решение и на същата дата Комисията обяви своята позиция относно поправките, внесени от Европейския парламент.

След като далеч не бе изпълнена разпоредбата на Хагската програма, Предложението за Рамково решение се превърна в обект на проучване и преговори в продължение на повече от две години в рамките на групата “Материално наказателно право” и бе дискутирано от свиквания на три пъти Съвет по правосъдие и вътрешни работи по време на председателството на Австрия, Финландия и Германия⁶.

- Австрийското председателство създаде неформална група *ad hoc* с цел да задвижи работата по Рамковото решение. Така на съвещанията на проведения на 1 и 2 юни 2006 г. съвет “бе направено заключение, че приложното поле на Предложението за Рамково решение в Съвета ще се ограничи до правото да бъдеш информиран, правото да имаш адвокат, правото на безплатна правна помощ, правото да имаш безплатен преводач, както и правото да разполагаш с превод на писмените документи по делото”. На органите, заети с подготовката на Съвета, бяха дадени инструкции да проучат мерки с практически характер.

- Работата продължи и по време на финландското председателство. На Съвета по правосъдие и вътрешни работи, проведен на 4 и 5 декември 2006 г., повечето делегации подкрепиха необходимостта от приемане на обвързващ текст⁷.

- Групата “Материално наказателно право” продължи да се събира и по време на председателството на Германия. За да се разсее всяко съмнение относно съвместимостта между Европейската конвенция по правата на човека и Предложението за Рамково решение на Комисията, бе поискано становище на Съвета на Европа (т. нар. (“страсбургско доказателство”, док. 5431/07 DROIPEN 3), според което “текстът отговаря на основните изисквания за свързаност и съвместимост с Европейската конвенция по правата на човека и представлява солидна база, гарантираща, че в окончателния текст ще бъдат избегнати несъвместимостите с Европейската конвенция по правата на човека.

- На 19 април 2007 г. Съветът по правосъдие и вътрешни работи отново разгледа Предложението за Рамково решение, преценявайки че работата трябва да продължи.

- На последния Съвет от 12 и 13 юни 2007 г. не бе постигнато съгласие.

- “Съветът проведе политически дебат по предложението за Рамково решение относно определени процесуални права при наказателните дела, гледани в Европейския съюз. Предвид именно на този дебат, Председателството стигна до извода, че Съветът не е в състояние да постигне консенсус по това дело.”

⁶ Премеждията на Предложението за Рамково решение са подробно описани в Док. 1028/07 LIMITE DROIPEN 56 Брюксел. 5 юни 2007г.

⁷ Док. 16201/06 PV/CONS 71 Съвет по правосъдие и вътрешни работи 670

2. Основният проблем

Основният проблем, който разделя страните-членки в преговорите по Рамковото решение е дали Европейският съюз е компетентен да създава закони, отнасящи се до чисто национални процедури. 21 делегации приемат съществуването на такава компетентност, докато делегациите на Обединеното кралство, Ирландия, Малта, Република Чехия, Кипър и Словакия изразиха резерви по отношение на цялостното предложение или на някои негови постановки, тъй като смятат, че ЕС или няма никакви компетенции, или трябва да се ограничи до трансграничните случаи.

В момента, предвид на липсата на съгласие, КОРЕПЕР (органът, занимаващ се с подготовката на Съветите по правосъдие и вътрешни работи) разглежда няколко възможни решения:

1. Първото решение би било да се приеме, че Рамковото решение е задължително, като начало с временен характер, в случаите на издаване и изпълнение на европейска заповед за задържане. "Страните-членки, които не могат да приемат Рамковото решение да бъде задължително при всички наказателни процеси, ще получат по този начин възможност за временно неприлагане", независимо че ще се изисква задължителна обосновка на причините за това временно неприлагане.

2. На второ място се предлага "Рамковото решение да бъде обвързващо за всички страни-членки, когато става въпрос за европейска заповед за задържане, тоест при а) производства по изпълнение на европейската заповед за задържане, както и при б) наказателни дела срещу лица, които са били предадени в рамките на изпълнението на европейска заповед за задържане"⁸.

4. Макар и на последно място, бе спомената и възможността да се договори междуправителствено сътрудничество извън Договора.

Нито една от тези възможности не се оказа напълно задоволителна за делегациите на страните-членки.

V. НАСТОЯЩАТА СИТУАЦИЯ

---

⁸ "Една добавка към алинея 3 на член 2 на Рамковото решение (приложение) може да предвиди онези страни-членки, чиито конституции не им позволяват или по други причини не желаят да приемат Рамковото решение, да могат да направят разграничение между наказателни дела срещу предадени лица и наказателни дела срещу други лица, съобразно тяхната юрисдикция, задържани или обвинени в извършване на престъпления, като са длъжни да уведомят Комисията и Съвета за това. Когато правят подобни изявления, тези страни-членки остават обвързани от Рамковото решение, що се отнася до техните наказателни производства".

Липсата на напредък в законодателната работа по Предложението за Рамково решение относно правата и гаранциите на заподозрени и обвиняеми лица в Европейския съюз не е изолиран случай. Обикновено преговорите по Рамковите решения се проточват около две и повече години, нерядко защото биват спирани от различни делегации, които от стратегически или други съображения решават да блокират придвижването им. Това е възможно, тъй като в сферата на т. нар. Трети стълб на Европейския съюз се изисква единодушно съгласие на страните-членки за приемането на даден законов текст.

От средата на деветдесетте години с влизането в ЕС на страните от Централна Европа, а сега и с влизането на Румъния и България, постигането на такова съгласие се оказва наистина много трудно и се наблюдава в броени случаи, когато е абсолютно очевидна необходимостта държавите-членки да разполагат с общо законово средство.

Проблематичното изискване за единодушие бе широко дискутирано в Конвента, който подготви проекта за Договор, с който да се въведе единна европейска конституция. В резултат от работата му бе взето решение изискването за единодушие в рамките на Съвета да бъде заместено с квалифицирано мнозинство:

- при приемане на закони или рамкови закони, насочени към гарантиране на взаимното признаване и сближаване на законовите разпоредби в страните-членки (III-171),

- при приемане на закони или рамкови закони за въвеждане на минимални норми при дефинирането на понятията нарушение и наказателна санкция (III-172),

- при установяването на подпомагащи мерки в сферата на борбата с престъпността (III-173) и

- при въвеждане на закони, определящи структурата, функционирането, сферата на действие и целите на Евроджъст (III-174).

Както е известно, в продължение на няколко години бъдещето на Договора за Европейска конституция остава доста неясно, германското председателство се опита да го разведри, а настоящото португалско председателство се опитва да сложи край на тази ситуация чрез свикването на междуправителствена конференция, която да състави нов Договор и да го представи през октомври т. г.

В решението на Конференцията от 2007 г., разпратено от Генералния секретариат на Съвета до всички делегации⁹, се предлага сред алинеите, уреждащи съдебното сътрудничество по наказателни дела и полицейското сътрудничество, да бъде включена нова алинея, според която в случай че не се

⁹ Виж Док. 11218:07 POLGEN74, Брюксел, 26 юни 2007 г., стр. 16.

TWINNING PROJECT BG-04-IB-JH-05
Strengthening of the Bulgarian Judiciary. Training of Magistrates and Administrative Staff

постигне единодушно съгласие при преговорите по някое законодателно предложение и при положение, че такова е желанието на поне девет държави-членки, преговорите да продължат в рамките на Европейския съвет. Ако и този орган не постигне съгласие, вратата се оставя отворена за тези девет държави, като им се разрешава да прилагат помежду си механизмите на засилено сътрудничество.